

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te HEIST-OP-DEN-BERG

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 12674

Instelling Vrije Basisschool

Directeur Carine VAN EYKEN

Adres Kerkhofstraat 1 - 2220 HEIST-OP-DEN-BERG

Telefoon 015-24.78.62

E-mail vbheistcentrum@gmail.com

Website www.vbheistcentrum.be

Bestuur van de instelling VZW KBHODB

Adres Kerkhofstraat 1 - 2220 HEIST-OP-DEN-BERG

Scholengemeenschap Putte-Heist

Adres Peulisstraat 18 - 2580 PUTTE

CLB Vrij CLB Het Kompas

Adres Vijfhoek 1 A - 2800 MECHELEN

Dagen van het doorlichtingsbezoek 24-10-2016, 25-10-2016, 26-10-2016, 27-10-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 27-10-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 08-11-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Eddy LAMBERTS

Teamleden Frans DE BIE, Willy DE HERDT

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	9
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming	9
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Vaststellingen wiskundige initiatie en muzische vorming	9
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde	14
3.1.1.5 Lager onderwijs: Frans	17
3.1.1.6 Lager onderwijs: lichamelijke opvoeding.....	19
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	21
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	22
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	22
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	24
4.1 Deskundigheidsbevordering	24
4.2 Sociale en emotionele begeleiding	26
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	29
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	31
6.1 Wat doet de school goed?	31
6.2 Wat kan de school verbeteren?	31
6.3 Wat moet de school verbeteren?	31
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	32
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	32

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
 Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
 Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg. In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Vrije Basisschool 'Heist-Centrum' in Heist-op-den-Berg telt officieel drie vestigingsplaatsen. De hoofdvestigingsplaats ('Berg') situeert zich in het centrum van de gemeente op 'den Berg'. Beide andere vestigingsplaatsen zijn gelegen op eenzelfde campus ('Onzea') op nauwelijks 1,3 kilometer van de hoofdvestigingsplaats.

Een kernteam, bestaande uit de directeur en de zorgcoördinatoren, staat in voor de dagelijkse leiding van de school. Ze doen dit op aanmoedigende wijze en hebben oog en oor voor de grote en kleine problemen van leerlingen, ouders en collega's.

Mede onder impuls van de directeur heerst in deze school een hartelijke en collegiale sfeer die samenwerking en overleg mogelijk maken. Tekenend is dat alle leerkrachten geëngageerd zijn en aangeven dat ze in deze school heel graag komen werken.

Op basis van het vooronderzoek van 17 oktober 2016 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens deze doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor de leergebieden wiskundige initiatie en muzische vorming de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze de resultaten van het schoolteam om voor wiskunde, Frans en lichamelijke opvoeding de eindtermen te bereiken. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de deskundigheidsbevordering, de sociale en emotionele begeleiding en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van de regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat in beide afdelingen de resultaten van alle onderzochte leergebieden aan de verwachtingen van de overheid voldoen.

Het schoolteam streeft bij de kleuters in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen na en bereikt met de leerlingen van de lagere afdeling in voldoende mate de eindtermen.

In de kleuterafdeling zorgt de thematische manier van werken ervoor dat alle leergebieden geïntegreerd aan bod komen. De kleuters krijgen gevarieerde leeractiviteiten aangeboden en krijgen kansen om via manipuleren, experimenteren en exploreren onder meer wiskundige inzichten te verwerven. Dagelijks voorzien de kleuteronderwijzers activiteiten waarbij ze de kleuters uitnodigen om onder meer te zingen, instrumenten te bespelen, versjes op te zeggen, te bewegen, te dansen, te tekenen en te schilderen. De kleuteronderwijzers stimuleren zo de hele persoonlijkheidsontwikkeling van elke kleuter.

Ondanks heel wat goede initiatieven liggen er in de kleuterafdeling ook werkpunten. De kleuteronderwijzers kunnen onder meer de thema-inhouden plannen, vormgeven, bewaken en evalueren op basis van leerplandoelen. Tevens liggen er nog opportuniteiten bij het intentioneel aanbrengen van essentiële begrippen, bij het uitwerken van graduele leerlijnen en bij het voorzien van een permanent aanbod aan materialen om te meten, wegen, vergelijken, rangschikken ...

In de lagere afdeling gebruiken de onderwijzers diverse onderwijsleerpakketten om de continuïteit en de verticale samenhang van hun onderwijsaanbod te plannen, inhoudelijk uit te werken en te bewaken.

Voor het leergebied wiskunde realiseren de onderwijzers een vrij volledig en evenwichtig onderwijsaanbod. Doorgaans bieden de leerkrachten de leerinhouden aan vanuit realistische contexten. Tevens voorzien ze extra taken, concreet materiaal en ondersteuning om gepast te kunnen inspelen op de noden van de leerlingen. De school zet in op actief leren en op het hanteren van gedifferentieerde werkvormen. In meerdere klassen organiseert de school co-teaching (twee onderwijzers delen samen de verantwoordelijkheid voor het onderwijs aan enkele of alle leerlingen in een klas) waardoor extra ruimte ontstaat om elke leerling gepaste zorg aan te reiken of meer uit te dagen.

De uitwerking van het leergebied Frans is in het vijfde en zesde leerjaar al grotendeels in overeenstemming met de uitgangspunten van het (nieuwe) leerplan. Alle onderwijzers leveren in toenemende mate inspanningen om de lesinhouden aan te reiken volgens de visie en de didactische richtlijnen in het leerplan. Met speelse of uitdagende opdrachten en werkvormen stimuleren zij binnen een veilige klascontext vooral de mondelinge communicatieve vaardigheden.

Er liggen groeikansen door meer in te zetten op het aanbieden en inoefenen van eenvoudige communicatieve structuren, bij het aanbrengen in het klasbeeld van functionele woordenschat en instructies en bij de optimalisatie van de evaluatie- en rapporteringspraktijk.

De school richt zich voor lichamelijke opvoeding duidelijk op het realiseren van de leerplandoelen. De beide leerkrachten beschikken over een overzichtelijke planning die de structuur van het leerplan volgt. Er is een opbouw van vaardigheden voorzien voor de motorische competenties. Dit geldt ook voor verkeersvaardigheden. Leerlingen leren zich veilig te bewegen in het verkeer als voetganger en als fietser. De lessen lichamelijke opvoeding en zwemmen zijn goed gestructureerd en de leerlingen zijn betrokken. Ze mogen verantwoordelijkheid nemen en oefenen in een geest van 'fair play'.

Knelpunten voor lichamelijke opvoeding zijn de materiële vereisten, vooral in de afdeling 'Berg'. Daar is de grootte van de gymzaal niet toereikend voor de leerlingengroepen. De leerkracht past zich aan door in een goede organisatie leerlingen gelijktijdig zowel binnen als buiten te laten oefenen. Door het groeiend aantal leerlingen vergt dit evenwel een structurele oplossing. De school dient toe te zien dat de nodige materialen aanwezig zijn om alle doelen voor lichamelijke opvoeding te kunnen bereiken.

Het kwaliteitsonderzoek van de deskundigheidsbevordering wijst uit dat de school hieromtrent met de leerkrachten de nodige afspraken maakte. Het schoolteam organiseert jaarlijks een aantal teamgerichte nascholingen nodig om de school mee te laten evolueren met hedendaagse tendensen en pedagogisch-didactische inzichten. Tevens krijgen alle leerkrachten voldoende kansen om zich persoonlijk te professionaliseren. Onder meer tijdens de pedagogische studiedagen, overlegmomenten en personeelsvergaderingen creëert de schoolleiding mogelijkheden om onderwijskundige onderwerpen te bespreken en om van en met elkaar te leren.

Het kwaliteitsonderzoek naar de sociale en emotionele begeleiding bevestigt dat het schoolteam tal van waardevolle preventieve acties ontwikkelt die het welbevinden en de betrokkenheid van de leerlingen bevorderen. Het schoolteam peilt naar de sociaal-emotionele behoeften van de leerlingen. De teamleden tonen een warm respect voor de leerlingen en maken van de klas en de school een positieve en veilige leefomgeving. Zij stimuleren met hun aandacht voor talenten en voor de waarde van andere talen en culturen een positief zelfbeeld. Zij gebruiken methodieken om sociale interactie op kindniveau bespreekbaar te maken, de leerlingen te helpen om onenigheden op te lossen en pestgedrag te vermijden. Leerlingen krijgen een stem in het schoolbeleid en ouders hebben een laagdrempelige toegang tot het schoolteam. Ook zet het schoolteam in op een goede speelplaatswerking, met onder meer uitdagend speelgoed en met speeltuigen in een groene omgeving. Hiertegenover staat dat de verharde speelplaats in de hoofdvestigingsplaats Berg te klein is voor het totale aantal leerlingen.

In deze zorgzame school kunnen kinderen met leer- of ontwikkelingsproblemen rekenen op begeleiding en ondersteuning van een enthousiast zorg- en leerkrachtenteam. Ook leerlingen met ontwikkelingsvoorsprong krijgen geregeld een aanvullend en uitdagend aanbod.

Het onderzoek van het algemeen beleid toont aan dat de schoolleiding belang hecht aan een goede collegiale samenwerking. Ze streeft naar een positieve dynamiek onder de leerkrachten, geeft hen inspraak bij het nemen van beslissingen en wil samen met hen de school verder uitbouwen. De schoolleiding kan delegeren en durft de leerkrachten op basis van aanwezige competenties aanspreken om bepaalde initiatieven te nemen of inhoudelijk voor te bereiden.

De school neemt de zorg voor haar kwaliteit ter harte. Ze grijpt onder meer de leerlingenresultaten op allerlei toetsen en de resultaten van tevredenheidsenquêtes aan om eventuele problemen in kaart te brengen, te evalueren en indien nodig ook bij te sturen. Er is nog groeimarge door vernieuwingen op schoolniveau geregeld te evalueren conform de principes van goed kwaliteitsmanagement.

Het onderzoek van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) van de leer- en werkomgeving wijst uit dat in deze school de deskundige ondersteuning om op dit vlak goed werk te leveren, ontbreekt. Zowel uit de documentenanalyse als uit het plaatsbezoek blijkt dat de school niet adequaat risico's en knelpunten opspoot en wegwerkt. De school krijgt dan ook een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Dit betekent dat de school drie schooljaren de tijd krijgt om de tekorten in het aparte verslag over BVH (zie verder) weg te werken. Wanneer de school de kwaliteit op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne consequenter bewaakt en daadkrachtiger tekorten beheerst en verbeteracties uitvoert, moet het mogelijk zijn deze verbetering op eigen kracht vorm te geven.

Het onderzoek naar de geselecteerde aspecten van de overige erkenningsvoorwaarden en regelgeving toont aan dat het schoolteam de onderzochte reglementering respecteert. Dit resulteert in een gunstig advies.

Samenvattend kan worden gesteld dat dankzij de gezamenlijke doelgerichtheid, de gedrevenheid en de verantwoordelijkheidszin van alle teamleden in deze school kwaliteitsvol onderwijs wordt aangeboden. Om die reden besluit de onderwijsinspectie deze doorlichting voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' met een gunstig eindadvies. Ze heeft er alle vertrouwen in dat het schoolteam de geformuleerde werk- en aandachtspunten ter harte zal nemen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

- wiskundige initiatie
- muzische vorming

Lager onderwijs - Leergebieden

- Frans
- wiskunde
- lichamelijke opvoeding

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

- Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

- Sociale en emotionele begeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie in voldoende mate na. In hun onderwijsaanbod verwerken zij activiteiten die gericht zijn op het verwerven van wiskundige begrippen en vaardigheden. De kleuters krijgen geregeld opdrachten die hen uitnodigen om ervaringen op te doen met onder meer meten, wegen, vergelijken, conservatie, één-één-relaties en rangschikken.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen voor muzische vorming in voldoende mate na. Ze zorgen voor een gevarieerd aanbod aan activiteiten binnen een geïntegreerde themawerking. Tevens waken ze erover dat de verschillende domeinen van het leergebied aan bod komen. De muzische aanpak van de klasleerkrachten stimuleert de kleuters om vanuit impressies op expressieve wijze vorm te geven aan gevoelens, gedachten, belevingen ... De kleuters krijgen in meerdere klassen kansen om met allerlei materialen en technieken te experimenteren en zo hun muzische talenten creatief te verkennen en te ontplooien.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Vaststellingen wiskundige initiatie en muzische vorming

Curriculum	Binnen gevarieerde thema's zorgen de kleuteronderwijzers voor een
Onderwijsaanbod	onderwijsaanbod dat afgestemd is op de leef- en beleavingswereld van de
<i>Referentiekader</i>	kleuters. De themakeuze gebeurt op basis van de jaarkring of sluit aan bij de
<i>Planning</i>	interesses van de kleuters. In enkele klassen krijgen de kleuters inspraak bij de
<i>Evenwichtig en volledig</i>	themakeuze of bij de invulling ervan.
<i>Samenhang</i>	Door de thematische werking bekomen de meeste kleuteronderwijzers, tot op
<i>Brede harmonische vorming</i>	zekere hoogte, horizontale samenhang tussen de leergebieden. Ze heeft
<i>Actief leren</i>	eveneens als voordeel dat de kleuters in de meeste klassen impressies en
	inspiratie kunnen opdoen in de aanloop naar creatieve expressie.

De meeste klassen geven een verzorgde, kindvriendelijke en functionele indruk. Vrijwel alle kleuteronderwijzers maken er expliciet werk van om het lopende thema te visualiseren in het klasbeeld. Met onder meer een themahoek, boeken, prenten, foto's en andere ondersteunende attributen accentueren en verrijken ze het thema en creëren ze voor de kleuters mogelijkheden om zich optimaal in te leven.

De kleuteronderwijzers hanteren niet het leerplan maar een koepeleigen referentiekader om de planning en de uitwerking van hun onderwijsaanbod richting te geven. Conform een schoolinterne afspraak noteren de kleuteronderwijzers in hun digitale agenda bij elk thema een 'focus' met een aantal dominante 'ontwikkelingsaspecten' uit het referentiekader. Om toch stilaan vertrouwd te raken met het leerplan koppelen de kleuteronderwijzers leerplandoelen aan de vooropgestelde ontwikkelingsaspecten.

Het leerkrachtenteam ontwikkelt initiatieven waarmee het naar de toekomst zal kunnen garanderen dat alle leerplandoelen in voldoende mate aan bod gaan komen. Het team levert, weliswaar in aanzet, eveneens inspanningen om het globale aanbod over de klassen heen doelgericht in kaart te brengen en om hiaten en overlappingsen op te sporen en weg te werken. Tevens maakt het team er stilaan werk van om leerlijnen uit te tekenen die zicht geven op de graduele opbouw van het onderwijsaanbod. Er liggen echter nog heel wat opportuniteiten om de huidige manier van werken sluitend en transparant te maken.

In meerdere klassen plannen de kleuteronderwijzers wekelijks activiteiten gericht op het stimuleren van wiskundige vaardigheden. Toch vormt het voor hen een uitdaging om, op basis van zorgvuldig geselecteerde doelen uit het leerplan, betekenisvolle en denkstimulerende opdrachten en spellen aan de kleuters aan te bieden.

Alle kleuteronderwijzers leveren inspanningen om geregeld wiskundige en andere essentiële begrippen aan bod te laten komen. Ze beschikken hiervoor over een inspirerende begrippenlijst. De kleuteronderwijzers hebben echter nog niet de gewoonte om bij het uitwerken van elk thema een aantal begrippen gericht op te nemen in de planning. Bovendien weten ze niet van elkaar wie aan welke begrippen werkt of al gewerkt heeft. Tevens gaat slechts een minderheid van de kleuteronderwijzers na of de kleuters alle voor hun leeftijd bestemde begrippen echt verworven hebben. De huidige aanpak is veeleer vrijblijvend, weinig intentioneel en onsamenhangend en heeft een invloed op de handelings- en verwoordingsmogelijkheden van de kleuters binnen het wiskundeonderwijs.

De kalenders zijn op elkaar afgestemd en gradueel opgebouwd over de leeftijdsgroepen heen. Het dagelijks gebruik ervan zorgt ervoor dat de kleuters enig inzicht verwerven in de tijd en het weer. In enkele klassen liggen er opportuniteiten om via de kalenders meer tijdsbegrippen aan te brengen en te visualiseren (dag, nacht, ochtend, avond, voormiddag, middag, namiddag, vandaag, morgen, gisteren ...). Er is eveneens nog ruimte om bepaalde (reken)vaardigheden via de kalenders meer diepgaand in te oefenen (vooruit- en teruggaan, vooruit- en terugblikken ...). Tevens ontbreekt in sommige klassen een voorstelling van cyclische tijd.

Het kleuterteam werkte in onderling overleg enkele 'hoekenfiches' uit. Uitgaande van deze fiches kregen een aantal speelleerplekken een opwaardering in functie van graduele opbouw, verrijkingsmogelijkheden, materialen en relevante doelen.

Sommige kleuteronderwijzers houden de groei van de kleuters bij. Ondanks het waardevol karakter van de metingen liggen er nog kansen om samen met de kleuters diepgaander te reflecteren op de meetresultaten.

De meeste kleuteronderwijzers stimuleren de zelfwerkzaamheid en de zelfsturing van de kleuters door het oordeelkundig gebruik van onder meer een keuzebord. Binnen deze context liggen er voor sommigen nog uitdagingen om met stappenplannen, materialen met zelfcorrectie, modellen, pictogrammen en hoekaanduidingen kleuters middelen aan te reiken om het eigen leerproces zelf in handen te nemen.

Het kleuterteam volgt een intensief en meerjarig nascholingstraject om zo alle onderdelen van het leergebied muzische vorming beter te leren kennen en te concretiseren in hun klaspraktijk. In de hele kleuterafdeling zijn al effecten merkbaar van de gevolgde nascholingen. Alle kleuteronderwijzers besteden gaandeweg meer aandacht aan het evenwicht tussen de domeinen van dit leergebied. Hierdoor krijgen de kleuters een breder palet aan muzisch-creatieve opdrachten aangeboden. De kleuteronderwijzers zorgen ervoor dat de kleuters geregeld en op gevarieerde wijze kunnen zingen, ritmeren, bewegen, versjes opzeggen, dansen, tekenen, schilderen, knutselen ... Het plezier dat de kleuters hierbij beleven bevordert hun creativiteit, zelfbeeld en welbevinden. Tevens groeit bij alle kleuteronderwijzers het besef dat ze bij het muzisch proces aandacht dienen te besteden aan 'beschouwen' en 'creëren'.

Tijdens de beeldende activiteiten mogen de kleuters volop experimenteren met diverse materialen en technieken. In sommige klassen is de creahoek ingericht als een atelier waar de kleuters kunnen schilderen, knutselen en modelleren. De kleuteronderwijzers wisselen af in twee- en driedimensionaal werk. Ze stimuleren hierbij het creatief proces wat de kleuters de kans geeft om zich authentiek uit te drukken. Het eenzijdig benadrukken van het muzisch product komt in mindere mate (of slechts sporadisch) voor. Ook groepswerken komen voor. De kleuteronderwijzers creëren hiermee voor de kleuters kansen om zichzelf en anderen te ontdekken en te waarderen. Samen genieten en beleven staan hierbij centraal.

Sommige kleuteronderwijzers zijn bedreven om tijdens wisselmomenten op speelse wijze muzische en bewegingstussendoortjes aan bod te laten komen. Ze maken hiervoor gebruik van verschillende poppen, muziekinstrumenten en andere attributen en geven zo bijkomend invulling aan de domeinen dramatisch spel, muzisch taalgebruik, muzikale opvoeding en bewegingsexpressie.

De kleuteronderwijzers nemen soms deel aan culturele evenementen of organiseren deze zelf. Zo zijn er muzische activiteiten op schoolniveau, bijvoorbeeld onder de vorm van muzische projecten ('Kunst'), een schoolfeest of het bijwonen van een theatervoorstelling. Ook (klasdoorbrekend) poppenspel komt geregeld aan bod.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

In de meeste klassen is een voldoende groot basisassortiment aan ontwikkelings- en spelmaterialen aanwezig.

Voor wiskundige initiatie liggen er in de kasten en bergingen her en der meerdere benodigheden. Het ontbreekt in heel wat klassen echter aan een permanent aanbod aan materialen waarmee de kleuteronderwijzers de kleuters op wiskundig vlak kunnen stimuleren om onder meer te meten, te wegen, te vergelijken, te ordenen en te spiegelen. Hierdoor zijn de mogelijkheden van de kleuters om er tijdens het zelfstandig spel gebruik van te maken beperkt.

Sporadisch maken de kleuteronderwijzers ook gebruik van zandlopers, wekkers of een timer om kleuters vertrouwd te maken met bepaalde aspecten van tijd.

Alle kleuteronderwijzers beschikken over een breed gamma aan puzzels. Binnen elke klasgroep zijn de puzzels gegradeerd in moeilijkheidsgraad. Groeimarge is er door ook andere speelleermaterialen in moeilijkheidsgraad te ordenen.

In de meeste klassen zijn getalbeelden terug te vinden. In de overgang naar het eerste leerjaar vormt het een uitdaging om in de derde kleuterklas vooral te focussen op het getalbeeld dat de onderwijzers van het eerste leerjaar overwegend gebruiken.

Voor muzische vorming is er een ruim aanbod aan gebruiks- en verbruiksmaterialen voorhanden.

De kleuteronderwijzers beschikken ook over ritmische muziekinstrumenten. Het aantal klankinstrumenten is in meerdere klassen beperkt. Sommige kleuteronderwijzers hebben weinig inzicht hoe ze klankinstrumenten functioneel en geïntegreerd kunnen inzetten.

De verkleedhoeken zijn in de meeste klassen goed gevuld en attractief. De verkleedkleden dragen ertoe bij dat de kleuters zich kunnen inleven in het thema en zo andere persoonlijkheidskenmerken kunnen ontdekken en ontwikkelen. Sommige kleuteronderwijzers etaleren de verkleedkleden niet of nauwelijks waardoor de kleuters geen goed zicht hebben op wat aanwezig is. In sommige klassen ontbreekt een spiegel.

Meerdere kleuteronderwijzers zijn bedreven in het gebruik van actuele audiovisuele apparatuur en computerinfrastructuur. Ze slagen erin om met de doelen uit het leerplan 'media' aan de slag te gaan. Anderen hebben op dit vlak weinig ervaring. Groeimarge is er door de kleuters zelf te laten experimenteren met 'media' en hen kansen te bieden om zich op die manier muzisch te uiten.

Alle kleuteronderwijzers organiseren toonmomenten of hangen het kleuterwerk prominent op in de klas of in de gang. Ze bevorderen zo het welbevinden van de kleuters en geven de school een muzische uitstraling.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Bij de opmaak van de themaplanning is het nog geen traditie om essentiële leerplandoelen voorop te stellen als uitgangspunt om de kleuters gericht op te volgen. De huidige geformuleerde ontwikkelingsaspecten in de agenda's van de kleuteronderwijzers zijn vaak te algemeen geformuleerd om bruikbaar te zijn in functie van doelgericht observeren, evalueren en remediëren. Tevens is het nog geen gewoonte om in elke themaplanning structureel tijd en ruimte in te bouwen voor observaties, evaluaties en remediëring. Momenteel bestaat de kans dat er tijd verloren gaat vooraleer de kleuteronderwijzers ernstige problemen bij kleuters opmerken en deze gericht gaan bijwerken.

De meeste kleuteronderwijzers baseren zich voor beide leergebieden vooral op eigen observaties om zich een algemeen beeld te vormen van de ontwikkeling van de kleuters. Bij gebrek aan duidelijke afspraken zoekt elke klasleerkracht een eigen weg om een betrouwbaar beeld van de kleuter te krijgen. De persoonlijke perceptie en deskundigheid zijn hierbij sterk bepalend. Tevens verklaart dit deels de verschillen in de wijze waarop en de intensiteit waarmee de klasleerkrachten observeren.

Naast hun eigen observaties kunnen de klasleerkrachten van de oudste kleuters ook terugvallen op de resultaten die de kleuters op onderdelen van een genormeerde test behalen. De klasleerkrachten vergelijken de resultaten met de eigen observaties en bespreken markante problemen op het zorg- of tijdens het multidisciplinair overleg met onder meer het zorgteam. De kleuteronderwijzers geven aan dat het elektronisch bijgehouden kleutervolgsysteem waarin ze relevante leer- en ontwikkelingsgegevens over de kleuters opslaan, aan herwerking toe is.

De evaluatie van de muzisch-creatieve realisaties van de kleuters gebeurt vooral tijdens het muzisch proces zelf of tijdens reflectiemomenten met de kleuters. Ze hebben expliciete aandacht om de muzisch-creatieve inspanningen en resultaten van de kleuters op een positieve manier te waarderen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Vanuit hun bekommernis voor het welbevinden en de betrokkenheid van elke kleuter hebben de kleuteronderwijzers oog voor een kindvriendelijk klasklimaat. Tevens draagt hun zorgzame, hartelijke en stimulerende begeleidingsstijl ertoe bij dat elke kleuter zich op een positieve wijze aangesproken voelt en zich verder kan ontwikkelen.

Meerdere kleuteronderwijzers zijn ervan overtuigd dat ze het leerproces op positieve wijze kunnen bevorderen door met de kleuters mee te spelen.

De kleuteronderwijzers staan meestal zelf in voor de eerstelijnschulp en creëren tijd en ruimte om kleuters met een ontwikkelingsachterstand te ondersteunen. Nog niet bij alle kleuteronderwijzers gebeurt deze eerstelijnszorg voldoende doelgericht en krijgt deze nogal eens invulling vanuit eigen aanvoelen.

Kwaliteitszorg Momenteel hebben de kleuteronderwijzers nood aan uniforme afspraken aansturing, coaching en opvolging om te komen tot meer doelgerichtheid en verticale samenhang.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De onderwijzers bereiken met hun leerlingen de eindtermen voor het leergebied wiskunde in voldoende mate. Het onderwijsaanbod is evenwichtig en gradueel opgebouwd. De meeste onderwijzers besteden intentioneel aandacht aan samenhang en gedifferentieerde werkvormen. Tevens past het merendeel van hen de principes van actief leren toe in de klaspraktijk. Ook de evaluatiepraktijk is voldoende doelgericht.

Curriculum Onderwijsaanbod <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Samenhang</i> <i>Brede harmonische vorming</i> <i>Actief leren</i>	Om hun onderwijsaanbod te plannen en te concretiseren, nemen de onderwijzers de jaarplanning van hun onderwijsleerpakket grotendeels integraal over. Ze gaan ervan uit dat de consequente toepassing van dit leerpakket het bereiken van de leerplandoelen waarborgt. Tevens verwachten ze dat hierdoor de graduele opbouw en de samenhang binnen het wiskundeonderwijs gegarandeerd zijn. Sommige onderwijzers gaan flexibel om met het leerpakket en passen lessen of de didactische aanpak aan. Zo zijn er in sommige leerjaren klaseigen accenten, onder meer voor kloklezen en voor het aanleren van de tafels. Soms schuiven onderwijzers in onderling overleg te moeilijke leerstofonderdelen door naar een volgend leerjaar.
--	--

In meerdere klassen zorgen de onderwijzers met een adequate aanpak en een doordachte lesopbouw op voorbeeldige wijze voor horizontale samenhang tussen het leergebied wiskunde en de andere leergebieden.

Alle onderwijzers erkennen het belang om bij wiskundige activiteiten te vertrekken vanuit betekenisvolle, herkenbare situaties of realistische probleemstellingen. Indien op dit vlak de suggesties in het leerpakket voor de leerlingen weinig steun bieden, gaan ze op zoek naar betere alternatieven.

In alle klassen is er ruime aandacht voor de domeinen getallenkennis, hoofdrekenen en cijferen. In de onderbouw bestaat de kans dat de verschillende voorstellingen van getalbeelden de leerlingen belemmeren om tot een goed inzicht en adequate rekenvaardigheden te komen.

Alle onderwijzers stimuleren bij hun leerlingen de gewoonte om bij het maken van rekenoefeningen met schatten of het maken van een proef na te gaan of een oplossing wel realistisch en correct is.

In sommige klassen kunnen de leerlingen, na het maken van oefeningen, hun resultaten controleren met behulp van een correctiesleutel of met een rekenmachine.

Binnen het domein meten en metend rekenen liggen er mogelijkheden om het aanbod aan reële meetoefeningen te verhogen. Ook is er nog groeipotentieel om meetresultaten aan te grijpen als middel om diepgaand met de leerlingen te reflecteren over de eigen opgedane kennis, strategieën, rekenvaardigheden ... en die van anderen.

Het intentioneel aanleren van heuristieken is leerkrachtafhankelijk. Wel kunnen alle leerlingen terugvallen op een naslagwerk (neuze-neuze-boekje) waarin de belangrijkste leerstofonderdelen beknopt staan weergegeven.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

In de meeste klassen zijn voldoende basismaterialen aanwezig om de leerlingen via manipuleren en verwoorden tot de vooropgestelde inzichten te laten komen. Toch is het een werkpunt voor de school om op basis van de materialenlijst in het leerplan na te gaan of alle materialen die nodig zijn om onder meer te rekenen, te meten, te wegen, te vergelijken en met breuken te werken in alle klassen op te lijsten en na te gaan of ze in voldoende mate aanwezig zijn.

De plaats en de aanwezigheid in het klasbeeld van wandplaten met heuristieken en rekenstrategieën waar de leerlingen visueel op kunnen terugvallen bij het oplossen van oefeningen verschilt van klas tot klas. Eenduidige afspraken hieromtrent ontbreken.

Overzichten met gradueel opgebouwde referentiematen zijn in alle klassen terug te vinden. Het vormt een aandachtspunt voor de onderwijzers om erover te waken dat ze de referentiematen niet alleen abstract maar ook met concrete voorwerpen presenteren. Enkele geafficheerde referentiematen verschillen van datgene wat de leerlingen in een vroegere klas zelf hebben mogen meten.

De onderwijzers maken gebruik van de digitale borden om het wiskundeonderwijs aantrekkelijk te maken voor de leerlingen. Het gebruik van ondersteunende digitale leermiddelen (computers, rekenmachines...) om wiskundige vaardigheden, inzichten en begrippen tijdens de lessen verder in te oefenen, uit te breiden of te remediëren, heeft in een aantal klassen nog groeikansen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Vooraf met methodegebonden toetsen, eigen toetsen en met de toetsen van het leerlingvolgsysteem brengt het schoolteam de resultaten voor wiskunde in kaart. De onderwijzers gaan geregeld de oorzaak van fouten na en slagen erin om bepaalde problemen te detecteren en al dan niet met hulp van een zorgleerkracht weg te werken. Ze maken er werk van om de analyses niet alleen op het niveau van de individuele leerling te beoordelen maar ook op klasniveau. Ze gaan zo na welke leerlingen bepaalde vooropgestelde doelen niet bereikten en voorzien voor hen een passende remediëring.

Voor het zorgteam liggen er groeikansen om de resultaten op de toetsen van het leerlingvolgsysteem diepgaander met de klasleerkrachten te bespreken. Sommige onderwijzers beschikken niet over alle ‘volg- en momentlijsten’ waardoor ze onder meer weinig zicht hebben op de evolutie van elke leerling over de klassen heen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De meeste onderwijzers zorgen voor goed opgebouwde leergesprekken met een adequate vraagstelling zodat de leerlingen stapsgewijs wiskundige inzichten kunnen verwerven. In de meeste klassen slagen ze erin om, na een korte instructie, de leerlingen die de leerinhouden begrepen hebben vlug aan het werk te zetten. Ze maken hiervoor gebruik van gedifferentieerde werkvormen. In de grote klassen komt een zorgleerkracht hen hierbij assisteren (co-teaching). In kleinere klasgroepen tracht de klasleerkracht zelf de leerlingen op te delen en hen elk oefeningen op maat te laten maken. Alle leerlingen krijgen door deze manier van werken meer mogelijkheden om zelf op actieve en interactieve wijze aan de slag te gaan én te leren van elkaar. Meestal kiest de klasleerkracht ervoor om tijdens gedifferentieerde werkvormen leerlingen die het moeilijk hebben te groeperen en hen zo verlengde instructie aan te reiken.

Naast de vaste lesmomenten organiseren de onderwijzers geregeld ook zelfstandig werk. De leerlingen krijgen dan leuke, uitdagende opdrachten aangeboden of kunnen, op basis van foutenanalyses, verder de leerstof oefenen die niet helemaal verworven is. Ook tijdens deze individuele werkmomenten hebben de onderwijzers de gewoonte om leerlingen met specifieke zorgnoden zelf te remediëren.

Leerlingen die er nood aan hebben, kunnen gebruik maken van compenserende maatregelen. Het gebruik van onder meer onthoudboekjes, stappenplannen, rekenkaarten en rekenmachines is ingeburgerd. Ook leerlingen met ontwikkelingsvoorsprong kunnen rekenen op uitdagende rekenoefeningen.

Enkele zorgleerlingen krijgen een vorm van curriculumdifferentiatie, waarbij het zorgteam het leertraject bewaakt en de klasleerkracht mee ondersteunt.

3.1.1.5 Lager onderwijs: Frans

Voldoet

Het leerkrachtenteam bereiken met hun leerlingen in voldoende mate de eindtermen van het leergebied Frans. Zij zijn op de hoogte van de visie van het leerplan en realiseren in grote mate een samenhangend onderwijsaanbod. Ze hebben oog voor alle domeinen en creëren voor de leerlingen kansen om Frans te spreken in een veilig klasklimaat.

Curriculum	Meerdere onderwijzers in de onderbouw van de lagere afdeling maken gebruik van de aanwezige taalheterogeniteit om leerlingen in contact te brengen met andere talen en hen zo te motiveren voor het leren van een vreemde taal.
Onderwijsaanbod	
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	De onderwijzers van de derde graad zijn vertrouwd met de visie van het (nieuwe) leerplan Frans. Stilaan evolueren zij van de vroegere visie op het leren van een vreemde taal, waarbij de nadruk vooral lag op geïsoleerde woordenschatverwerving, foutloos kunnen schrijven en op grammaticale kennis, naar een aanpak die tegemoet komt aan de nieuwe didactische principes. Zo zijn de onderwijzers zich ervan bewust dat ze bij de leerlingen vooral vaardigheden moeten stimuleren waarmee ze Frans op een beperkt niveau en in een aantal concrete situaties kunnen gebruiken als communicatiemiddel.
<i>Brede harmonische vorming</i>	
<i>Actief leren</i>	
	Om het onderwijsaanbod voor het leergebied Frans te plannen, beschikken alle onderwijzers over een onderwijsleerpakket. Sommigen onder hen volgen dit pakket vrij strikt en geven aan dat ze moeite hebben om ervan los te komen. De kans is dan ook reëel dat bij deze onderwijzers het accent tijdens meerdere lessen Frans veelal op het domein schrijven ligt.
	De onderwijzers hanteren gevarieerde, speelse en motiverende werkvormen waarbij de leerlingen een (inter)actieve rol krijgen toebedeeld, fouten mogen maken en plezier kunnen beleven aan het leren van de Franse taal.
	Toch merkt de onderwijsinspectie op dat de onderwijzers nog stappen moeten zetten om alle lesinhouden, oefeningen en toetsen uit te werken conform de visie en de richtlijnen van het leerplan. Zo kunnen waardevolle initiatieven waarbij de leerlingen onder meer kansen krijgen om aan actieve taalverwerving te doen én taalplezier kunnen beleven in communicatieve, functionele en realistische leersituaties, nog aan kracht winnen. Tevens is er nog groeimarge bij het thematisch in kaart brengen van eenvoudige communicatieve structuren waarmee de leerlingen zich op beperkte schaal in het Frans kunnen behelpen (zichzelf en hun familie voorstellen, boodschappen doen, de weg vragen, op dokters- of restaurantbezoek gaan ...).

Meerdere 'unités' in het onderwijsleerpakket bevatten een overzicht met courant gebruikte Franse instructies. Deze overzichten zijn voor de leerlingen een handig hulpmiddel om sneller vertrouwd te raken met het begrijpen en het uitvoeren van korte opdrachten. Ook strategieën waarmee de leerlingen zich in het Frans kunnen verontschuldigen, iemand geluk kunnen wensen, te kennen kunnen geven dat ze iets niet begrepen hebben of waarmee ze aan de onderwijzer kunnen vragen om langzamer te spreken, iets te herhalen, iets aan te wijzen ... komen voor.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De onderwijzers maken gebruik van een elektronisch bordboek om de leerlingen vertrouwd te maken met typische klanken eigen aan de Franse taal. Tevens wenden zij het audiomateriaal in de mate van het mogelijke aan om te werken aan een correcte uitspraak.

Elke dag krijgen de leerlingen de kans om via een aantal kalenders (onder meer dag-, week-, seizoens- en weerkalender) Franse woorden en begrippen te gebruiken die een link hebben met de tijd en het weer.

In vrijwel alle klassen hangen er in het klasbeeld Franse instructies op. Functionele woordenschat en eenvoudige communicatieve structuren zijn in mindere mate terug te vinden.

In alle klassen is, conform de aanwijzingen in het leerplan, een Franse hoek waar de leerlingen materialen vinden die hen meer uitgebreid laten kennismaken met de Franse taal en cultuur (Franse (luister)boeken, strips, kranten, reclamefolders, verpakkingen, recepten, CD's met Franse chansons, een kaart van Frankrijk, woordenboeken ...).

ICT-apparatuur is beschikbaar maar de onderwijzers zetten deze leerkrachtafhankelijk in voor luisteroefeningen, spelletjes, om informatie op te zoeken op Franse websites of om te 'skypen'.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Bij de evaluatie van de vorderingen van de leerlingen maken de onderwijzers vooral gebruik van de toetsen van het onderwijsleerpakket en van eigen toetsen. Het vormt nog een werkpunt voor de onderwijzers om erover te waken dat de leerlingen alle opdrachten op kopiërend of beschrijvend niveau kunnen uitvoeren zodat ze, ook bij toetsen, zoveel mogelijk succeservaringen kunnen opdoen.

In hun evaluatiepraktijk besteden de onderwijzers voornamelijk aandacht aan de beoordeling van de gemakkelijk meetbare schriftelijke vaardigheden. De beoordeling van mondelinge vaardigheden volgens vooraf bepaalde en besproken criteria is leerkrachtafhankelijk en kent nog groeipotentieel.

Er liggen op schoolniveau nog groeimogelijkheden om afspraken te maken over een gelijkgerichte rapportering over de verschillende domeinen van dit leergebied en over het al dan niet aanbrengen van differentiatie in de toetsen.

Begeleiding Tijdens de bijgewoonde lesobservaties hanteerden de onderwijzers het Frans
Leerbegeleiding zoveel mogelijk als voertaal. Zij moedigden hun leerlingen aan om Frans te
Beeldvorming spreken en zo hun spreekangst te overwinnen.
Zorg De leerlingen legden een sterke betrokkenheid aan de dag. Het veilige
klasklimaat stimuleerde hen om actief aan het onderwijsleerproces te
participeren en op positieve wijze te leren uit hun fouten. De meeste leerlingen
toonden een grote spreekdurf en gaven aan dat ze graag Frans leren.

Er liggen nog kansen om enerzijds de aanwezige taalheterogeniteit meer te
benutten in functie van het creëren van veilige, motiverende en interactieve
oefenkansen voor die leerlingen die minder vertrouwd zijn met de Franse taal.
Anderzijds zijn er nog mogelijkheden om de leerlingen uit te dagen om via
inductieve weg zelf woordenschat en grammaticale regels te ontdekken.

3.1.1.6 Lager onderwijs: lichamelijke opvoeding

Voldoet

De leermeesters lichamelijke opvoeding bereiken de eindtermen voor het leergebied lichamelijke
opvoeding in voldoende mate. Het onderwijsaanbod is vrij volledig, evenwichtig, samenhangend en
doelgericht. De leerlingen krijgen volop kansen om te bewegen en te sporten. Ook buiten de lessen
lichamelijke opvoeding kunnen de leerlingen aan heel wat bewegingsactiviteiten deelnemen. Op het einde
van de lagere afdeling kunnen vrijwel alle leerlingen zwemmen.

Curriculum Twee leermeesters lichamelijke opvoeding zijn verantwoordelijk voor de
Onderwijsaanbod bewegingslessen in de lagere afdeling. Ze hanteren het leerplan als
Referentiekader referentiekader. De visie en de uitgangspunten ervan zijn hen voldoende
Planning bekend. In de jaarplannen zijn de bewegingsthema's uit het leerplan duidelijk
Evenwichtig en volledig en in een consecutieve opbouw uitgewerkt. Enkel het thema 'kruipen, klimmen
Samenhang en klauteren' komt minder voor. De plannen bevatten vooral bewegingsdoelen.
Brede harmonische vorming De persoonsdoelen krijgen wel de nodige aandacht maar dan vooral
Actief leren geïntegreerd in de lessen en activiteiten.
Er zijn aparte plannings voor zwemmen en verkeersvaardigheden. De
leerlingen krijgen oefenkansen om zich veilig als voetganger en fietser in het
verkeer te bewegen. Hiertoe werkt de school samen met ouders en de politie.
Sporadisch kunnen de leerlingen in samenwerking met plaatselijke sportclubs
initiatie krijgen in diverse sporten.

Naast de reguliere lessen lichamelijke opvoeding krijgen de leerlingen nog
bewegingskansen tijdens woensdagnamiddagactiviteiten. Hiervoor werkt de
school samen met SVS (Stichting Vlaamse Schoolsport). Ook hier zijn de
leermeesters lichamelijke opvoeding de gangmakers. Ze krijgen hulp van de
klasleerkrachten.

Tijdens de geobserveerde gymlessen kregen de leerlingen volop kansen om
actief bezig te zijn. Naast de motorische doelen houden de leermeesters
lichamelijke opvoeding ook rekening met de sociale doelen. Een goed
georganiseerd lesverloop zorgt voor structuur en een vlotte aaneenschakeling
van lesmomenten.

De leermeesters besteden veel aandacht aan veiligheid. Een doordachte opstelling van gymmaterialen en een duidelijke lesstructuur bevorderen de materiële veiligheid. Ook de sociaal-emotionele veiligheid van de leerlingen wordt gunstig beïnvloed door de kindvriendelijke lesstijl van de leermeesters. Ze stimuleren de samenwerking van leerlingen en geven hen veel verantwoordelijkheid tijdens de lessen. Via onder andere kijkwijzers leggen ze meer nadruk op het leerproces dan op het product en laten ze de leerlingen elkaar waarderen. Bij de start van het schooljaar komt fairplay stevast in de kijker.

De leerlingen krijgen wekelijks 75 minuten lichamelijke opvoeding. Aanvullend zijn er in een beurtrolsysteem nog kortere lessen gepland per leergroep. De watergewenning start systematisch in de lagere afdeling. Voor zwemmen krijgt iedere klas ongeveer evenveel onderwijstijd. De zwemlessen zijn via een beurtrol gespreid over het hele schooljaar. De leerlingen oefenen in het zwembad in niveaugroepen. Ze worden hierbij begeleid door een leermeester lichamelijke opvoeding en een redder die voornamelijk de starters onder de hoede hebben. De gevorderde leerlingen oefenen onder begeleiding van klastitularissen met opdrachten die door de leermeester lichamelijke opvoeding zijn opgesteld. De organisatie van efficiënt zwemonderwijs vergt door de grote groepen leerlingen een goede voorbereiding. Bij de observatie van de zweminitiatie valt op dat de organisatie vlotter loopt naarmate er meer begeleiders in het zwembad aanwezig zijn.

De intensiteit van de gymlessen wordt bevorderd doordat de leerkrachten na een korte instructie de klasgroep bij oefenmomenten ontdubbelen. De leerlingen maken dan gebruik van de gymzaal en de buitenruimte op de speelplaats. Ze krijgen hiertoe duidelijke richtlijnen en nemen diverse rollen op tijdens de les. Zo leren ze ook een activiteit te leiden en als scheidsrechter op te treden.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De school beschikt voor elke afdeling over een gymzaal. Voor de vestigingsplaats Onzea volstaat de grootte hiervan voor de klasgroepen. Voor de hoofdvestigingsplaats Berg geldt dit niet. De ruimte is te beperkt om alle leerlingen van de klassen effectief te laten bewegen voor de verschillende bewegingsthema's. Dit knelpunt wordt jaarlijks groter doordat het leerlingenaantal per klas toeneemt. Hierdoor wijkt de leermeester lichamelijke opvoeding uit naar de speelplaats die grotendeels onoverdekt is, wat bij slechte weersomstandigheden een probleem vormt. Ze is verantwoordelijk voor de gesplitste klasgroep waarbij leerlingen zowel in de gymzaal en op de speelplaats oefenen. Dit bemoeilijkt het toezicht en de coaching van de leerlingen. De school beantwoordt niet aan de minimale materiële vereisten volgens de voorschriften van het leerplan. Touwen, touwladders en een rekstokcombinatie zijn niet aanwezig. In de hoofdvestigingsplaats Berg zijn er te weinig Zweedse banken. Dit bemoeilijkt het bereiken van de doelen voor 'kruipen, klimmen en klauteren'. Soms krijgen de leerlingen in de gymzaal van een naburige secundaire school les maar hiertoe is er geen structurele planning opgesteld.

Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	Bij de evaluatie van bewegingsopvoeding hebben de leermeesters zowel oog voor de bewegingsdoelen als voor de persoonsdoelen. Ze zijn doorgaans goed op de hoogte van de beginsituatie door informele gesprekken. Er is in de school veel aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van de leerlingen, wat ook in de gymlessen merkbaar is. De geplande evaluatiemomenten hebben vooral betrekking op de motorische competenties. De resultaten hiervan worden opgenomen in een 'sportfolio' dat de leerlingen tweemaal per jaar meekrijgen. Hierin rapporteren de leerkrachten over een selectie van de doelen per domein. In een deel 'hoe toon ik me aan anderen' is er aandacht voor gezonde en veilige levensstijl, zelfconcept en sociaal functioneren. De ingevulde kijkwijzers, de evaluatie van voetgangers- en fietsvaardigheden zijn ook opgenomen in de 'sportfolio'. Doordat de school die jaarlijks terug opvraagt en bijhoudt is er aan het einde van de lagere school een zicht op de sportloopbaan van de leerlingen.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	De leermeesters lichamelijke opvoeding begeleiden en ondersteunen de leerlingen gericht om de vooropgestelde doelen te bereiken. Door nauw aan te sluiten bij de mogelijkheden van de leerlingen is vooral de preventieve werking van belang. De leerlingen worden ook uitgedaagd om een hoger niveau te bereiken. Leerlingen krijgen ook de kans om elkaar te helpen onder toezicht van de leermeesters lichamelijke opvoeding. Een beperkt aantal leerlingen met motorische problemen krijgt extern specifieke hulp. Met deze hulpverleners zijn er doorgaans goede contacten, net zoals met de ouders. Doordat de leermeester lichamelijke opvoeding, die voltijds werkt, vrijwel gedurende de hele schoolduur lesgeeft en over geen enkele kindvrije lestijd beschikt, is er weinig ruimte voor structureel en formeel overleg.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na maar ze is hierin onvolledig. De deskundige ondersteuning die hiervoor is vereist, ontbreekt soms. Dat blijkt uit de wijze waarop verplichte controles worden uitgevoerd. De school kan geen verslagen over de controles door de externe dienst voorleggen, noch verslagen van de rondgangen door de preventieadviseur in 2014 en 2015. Daardoor kent de school de tekorten waaraan ze moet werken onvoldoende. Dat belet haar om waakzaam te zijn voor ongunstige factoren en veranderingen in de omgeving waarin wordt onderwezen en leerlingen worden begeleid. Het verklaart waarom het globaal preventieplan en het jaaractieplan te weinig concreet inspelen op tekorten die specifiek zijn voor deze school. Voor de meeste verbeteracties is er onduidelijkheid over het vereiste budget om ze uit te voeren. De school beschikt wel over een poetsrooster maar niet over een preventief onderhoudsprogramma. Zij heeft geen comité preventie en bescherming op het werk of een ander overlegorgaan dat de taken met betrekking tot bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne behartigt. De preventieadviseur beschikt enkel over risicoanalyses voor de speeltuigen. Hij wordt niet betrokken bij de analyse van ongevallen en incidenten. De vorige en de nieuwe preventieadviseur kunnen geen getuigschriften over hun opleiding voorleggen. De nieuwe preventieadviseur is pas aan de opleiding begonnen. Ook kreeg hij slechts 9 uur per week voor zijn taak als preventieadviseur in een viertal basisscholen. Er is geen uitgeschreven procedure over de betrokkenheid van de preventieadviseur in het aankoop- en indienststellingsbeleid. De preventieadviseur ondertekent de bestelbonnen niet.

De school kan geen milieumelding of –vergunning voorleggen. In elke vestigingsplaats is een hulpverlener voor EHBO aanwezig, maar deze teamleden kunnen geen geldig brevet voorleggen. De voorgelegde brevetten spreken van slechts 12 uur opleiding. Ook ontbreken de brevetten voor de jaarlijkse vervolgoopleidingen van minstens 4 uur.

Alle lesplaatsen werden tijdens de doorlichting bezocht. De vaststellingen in beschikbare documenten van deskundigen, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte. Heel wat kapstokken zijn niet beveiligd. De school gaf hiertoe recent een aanzet om dit euvel te verhelpen. Vooral in vestigingsplaats Berg zijn de glaspartijen op kindhoogte niet allemaal beveiligd. In vestigingsplaats Berg zijn de toiletten voor volwassenen opgenomen in de sanitaire ruimte van de leerlingen. Dames en heren gebruiken er éénzelfde toilet. De turnzaal, de verharde buitenspeelplaats en de overdekte verharde speelplaats in vestigingsplaats Berg zijn te klein. Niet alle leerlingen kunnen gebruik maken van zitmeubilair dat aan hun gestalte is aangepast. Sommige verlichtingsarmaturen zijn onvoldoende afgeschermd.

De school krijgt een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Wanneer de school de kwaliteit op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne consequenter bewaakt en daadkrachtiger tekorten beheerst en verbeteracties uitvoert, moet het mogelijk zijn deze verbetering op eigen kracht vorm te geven.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja

• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure voor de definitieve uitsluiting, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
• de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Worden de notulen van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift aangelegd en bewaard? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

- Doelgerichtheid** Het schoolteam ontwikkelde nog geen expliciete visie over deskundigheidsbevordering. Wel gelden een aantal afspraken en principes die richting geven aan het gevoerde beleid rond professionalisering.
- Het schoolteam stelt jaarlijks een nascholingsplan op dat aansluit bij de prioriteiten waar de school wil aan werken. Met dit plan toont het schoolteam aan dat het zich op organisatorisch, pedagogisch en didactisch vlak verder wil ontwikkelen.
- In functie van het optimaliseren van de klas- en schoolwerking creëert de schoolleiding op verschillende niveaus formele en informele overlegmogelijkheden. Deze bieden aan de leerkrachten kansen om de aanwezige kennis, vaardigheden en attitudes te verbreden en te verdiepen. Het leerkrachtenteam ziet stilaan de waarde in van dergelijk overleg en is bereid om ook vestigingsplaatsoverschrijdend deel te nemen aan werkgroepen. Het overleg bevordert de verstandhouding binnen het hele team en zorgt tevens voor meer samenhang en gelijkgerichtheid in de uitwerking van pedagogisch-didactische thema's.
- Ondersteuning** De pedagogische begeleidingsdienst van de eigen koepel volgt de school op en helpt het leerkrachtenteam niet alleen bij de verdere schoolontwikkeling maar ook bij de introductie van onderwijsvernieuwingen. De school maakt zo gebruik van de kansen die er zijn om het onderwijs op pedagogisch-didactisch vlak mee te laten evolueren met vernieuwingen en ideeën die leven binnen de koepel waar de school deel van uitmaakt.
- Om de onderwijspraktijk verder uit te bouwen, volgt het leerkrachtenteam onder meer een specifiek traject (20 bouwstenen om je onderwijs te verzorgen) en krijgen de kleuteronderwijzers ondersteuning om stapsgewijs de plannings-, observatie- en bewakingsinstrumenten te optimaliseren.
- Binnen de scholengemeenschap en soms ook binnen het overkoepelend samenwerkingsverband 'MEGA-scholen Heist-op-den-Berg' krijgen directeurs en leerkrachten geregeld tijd en ruimte om schooloverstijgend initiatieven uit te werken en om expertise te delen met elkaar. Zo loopt er momenteel een project rond muzische vorming waarbij alle Heistse scholen onder begeleiding van externe nascholers ideeën en impulsen aangereikt krijgen ter verbetering van de klaspraktijk.

De leerkrachten kunnen een beroep doen op de deskundigheid van de collega's binnen het zorgteam. Deze zijn vlot bereikbaar, helpen de klasleerkrachten bij gedifferentieerde werkvormen en zoeken mee naar passende oplossingen bij leer- en ontwikkelingsproblemen. Het zorgteam ondersteunt het didactisch handelen van de leerkrachten en versterkt hen in hun rol als eerstelijnsheleper. Voor het zorgteam vormt het een uitdaging om gedifferentieerde werkvormen in alle klassen verder te stimuleren en te faciliteren.

De school beschikt over een orthotheek. Verspreid over de vestigingsplaatsen beschikt het leerkrachtenteam over diverse materialen, pedagogisch-didactische tijdschriften en naslagwerken. De leerkrachten maken er onder meer gebruik van om hun lessen te stofferen of om ideeën op te doen waarmee ze kunnen inspelen op leer- en ontwikkelingsproblemen.

Doeltreffendheid Om de agenda van de personeelsvergaderingen te ontlasten, organiseert de schoolleiding wekelijks een briefing over de praktische en organisatorische aspecten van het schoolleven. De briefings zorgen ervoor dat er tijdens de personeelsvergaderingen ruimte vrijkomt om pedagogisch-didactische onderwerpen aan bod te laten komen en uit te diepen. Het is al de gewoonte in deze school om tijdens de personeelsvergaderingen in kleinere groepen overleg te plegen. De schoolleiding voorziet daarbij ook de mogelijkheid om in te spelen op de specificiteit van de kleuter- en de lagere afdeling wat een positief effect heeft op de efficiëntie van de personeelsvergaderingen.

Naast de teamgebonden nascholingen is er ruimte voor deskundigheidsbevordering van individuele teamleden. De directeur zorgt ervoor dat alle leerkrachten goed op de hoogte zijn van het nascholingsaanbod. De teamleden die een nascholing volgden, krijgen tijdens de personeelsvergaderingen ruimte om de opgedane kennis te delen met alle andere collega's. Ook tijdens informele overlegmomenten wisselen de leerkrachten onder elkaar informatie uit over de gevolgde nascholingen.

Onder meer met flitsbezoeken gaat de directeur in de verschillende klassen na of de gevolgde nascholingen, overlegmomenten en afspraken effect hebben op de klasvloer. Er liggen voor haar nog kansen om het aantal klasbezoeken te verhogen om zo het leerkrachtenteam nog beter te kunnen opvolgen en aansturen.

De meeste teamleden doen een beroep op de aanwezige interne expertise om het eigen handelen te optimaliseren. Ze benutten overlegmomenten om de klaswerkingen op elkaar af te stemmen of om ervaringen en competenties uit te wisselen.

Werkvormen om leren van of met elkaar mogelijk te maken door middel van hospiteerbeurten, collegiale visitaties en in mindere mate ook via leerbezoeken aan andere scholen hebben nog groeipotentieel.

De directeur gelooft voor wat betreft deskundigheidsbevordering in het olievlekprincipe. Zij spreekt leerkrachten aan, investeert in hen en hoopt dat hun kennis en hun vaardigheden de andere teamleden inspireert om ook te gaan vernieuwen. Toch benut de schoolleiding nog niet alle mogelijkheden om experts uit de eigen rangen in te schakelen bij de implementatie van vernieuwingen.

Verschillende teamleden maken gebruik van de mogelijkheden die digitale informatiebronnen bieden om ideeën op te doen voor de uitbouw van de eigen onderwijspraktijk.

Ontwikkeling Een doelgericht professionaliseringsbeleid dat het schoolteam geregeld evalueert en indien nodig ook bijstuurt, heeft nog ontwikkelingsmarge.

4.2 Sociale en emotionele begeleiding

Doelgerichtheid Het schoolteam geeft de sociaal-emotionele begeleiding vanuit een doorleefde visie vorm. Zij is gefundeerd op een sterk sociaal engagement van zowel schoolleiding als teamleden, waarbij een warm respect en begrip voor alle leerlingen, hartelijkheid en zorgzaamheid voorop staan. De teamcohesie bevordert de gelijkgerichtheid. Het schoolteam hecht groot belang aan laagdrempeligheid. Het opteert vooral voor een preventieve aanpak, waarbij de teamleden in de eerste plaats maatregelen nemen om te voorkomen dat leerlingen sociale of emotionele problemen ondervinden.

Het schoolteam speelt in op de concrete behoeften van de leerlingenpopulatie, die ze vanuit een grondige screening en observatie heeft leren kennen.

De ondernomen acties zijn voldoende onderbouwd met geoperationaliseerde doelen. Zo stimuleert de aandacht voor een methodiek in functie van sociale relaties de graduele opbouw van school- en klasafspraken en ondersteunt dit de ontwikkeling van een evenwichtige persoonlijkheid bij de leerlingen. Het schoolteam kan nog groeien door deze methodiek verder uit te diepen en zodoende de leerlingen te helpen om van een gevarieerd relatiepatroon gebruik te maken en te voorkomen dat zij eenzijdig gedrag vertonen. De doelen in functie van het speelplaatsbeleid en van klasafspraken en –regels bevorderen een harmonieuze samenleving.

Ondersteuning De teamleden hebben structureel aandacht voor de talenten en intelligentievormen van de leerlingen. Alle leerlingen worden aangesproken op hun specifieke capaciteiten, wat een positief zelfbeeld versterkt. De aandacht voor de talenten en intelligenties van de leerlingen is van de klaswanden duidelijk af te lezen. De teamleden stellen de klasafspraken, die ze in samenspraak met de leerlingen opstellen, met duidelijke pictogrammen voor. Elke klas van de lagere afdeling is met twee leerlingen vertegenwoordigd in de leerlingenraad. In dit overlegplatform krijgen de leerlingen op hun niveau inspraak in het schoolbeleid. Ze raken zo vertrouwd met democratische overlegvormen.

Alle leerlingen van de hoogste klas zijn peter of meter van een leerling uit de eerste klas. Dit schept een sterke band en versoepelt de overgang naar de lagere afdeling. Recent introduceerde het schoolteam een zelf ontworpen methodiek voor de oplossing van conflicten tussen leerlingen. Hierbij primeert een speelse visualisering. Het schoolteam installeerde een speelgoedwinkel, beheerd door de oudste leerlingen. Hier kunnen de leerlingen speelgoed ontlenuen. Dit nodigt uit om respectvol met elkaar te spelen. Beide buitenspeelruimtes, en in het bijzonder die in vestigingsplaats Onzea, zijn verrijkt met tal van speeltuigen in een groene, rustgevende omgeving. Hoewel het schoolteam werk maakt van een coherent speelplaatsbeleid, belemmert de infrastructuur in vestigingsplaats Berg het bereiken van de vooropgestelde doelen. De speelplaats en de overdekte speelruimte zijn er te klein. Een grote speelweide en –tuin naast de school kunnen hieraan slechts ten dele tegemoet komen. Bij regenweer zijn zij immers onbruikbaar.

Het schoolteam demonstreert een positieve, bemoedigende grondhouding. De leerlingen weten dat ze van hun fouten kunnen leren. In enkele klassen gebruiken de teamleden materialen die bijvoorbeeld hoogsensitieve leerlingen ondersteunen. Zij volgden hierover nascholing. Heel wat teamleden schakelen rustgevende muziek in. Het schoolteam bewaakt het welbevinden en betrokkenheid van de leerlingen, die zich welkom en aangesproken voelen en mogen zijn wie ze zijn. De teamleden maken op een constructieve manier gebruik van diversiteit. Illustratief is de aandacht voor het langzaam groeiend aantal anderstalige leerlingen of leerlingen met een niet-westerse achtergrond. In sommige klassen benutten de teamleden deze kans om de leerlingen gevoelig te maken voor een vreemde taal. De teamleden maken tijd vrij voor kindgesprekken. Zij tonen interesse voor de thuissituatie van de leerlingen. De teamleden werken ook intensief samen met de ouders. Zowel tijdens informele als formele contacten overleggen zij met hen. Een handig heen-en-weer-schriftje helpt hen hierbij. Logeerpoppen in de kleuterafdeling gaan van de klas naar huis en bevorderen de ouderbetrokkenheid. Het schoolteam neemt ook onopvallende maar effectieve financiële maatregelen om ongelijkheid weg te werken. Zo sponsort het discreet de actieve deelname aan schoolfeesten van leerlingen uit minderbegoede gezinnen. Tegelijk spannen de teamleden zich in om wat leerlingen op sociaal-emotioneel vlak thuis niet mee kregen in de school te compenseren. Hoewel er in de school weinig pestgedrag gemeld wordt, werkte het schoolteam een preventief anti-pest beleid uit, met centraal een methodiek waarbij zowel pesters, gepeste kinderen als meelopers op hun verantwoordelijkheid aangesproken worden. Folders voor de ouders ondersteunen dit beleid. Het schoolteam neemt deel aan de ‘Week tegen het pesten’. Recent introduceerde het schoolteam vanuit de eigen koepel twintig aandachtspunten in functie van een goede klaspraktijk. Ook hier is preventie het sleutelwoord.

Doeltreffendheid De teamleden evalueren de ontwikkeling van de sociale vaardigheden van de leerlingen. Hierover koppelen zij terug naar de ouders. Hoewel de sociaal-emotionele begeleiding op uitwerkingsniveau krachtige kenmerken vertoont, staat het schoolteam voor wat de evaluatie op schoolniveau betreft aan het begin van een ontwikkelingstraject. Het heeft nog niet de gewoonte om af en toe zelfkritisch te bepalen wat goed gaat en wat bijsturing nodig heeft.

De zelfreflectie richt zich in de eerste plaats op de zelfkritische houding die de teamleden afzonderlijk ontwikkeld hebben, en minder op de zelfreflectie op een hoger niveau, als schoolteam.

Ontwikkeling De focus die de teamleden op bijvoorbeeld het onthaalbeleid voor kinderen uit sociaal zwakkere of niet-westerse gezinnen legt, illustreert hun responsiviteit.

Dit schoolteam is geëngageerd en betrokken op de leerlingenpopulatie. Deze gelijkgerichte drive garandeert een verdere optimalisering van de sociaal-emotionele begeleiding.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** Het dagelijks beleid van deze school ligt in handen van een toegewijde directeur die in nauwe samenwerking met het zorgteam richting geeft aan het schoolleven. De leerkrachten prijzen haar voor haar bekwame leiderschapstijl en schrijven haar onder meer kwaliteiten aan als bereikbaar, aanspreekbaar, aanmoedigend, luisterend, bemiddelend, ondersteunend en bezorgd.
- De directeur geeft alle leerkrachten ruimte in hun taakuitvoering en geeft hen voldoende kansen om initiatieven te nemen en uit te werken. De directeur weet leuke acties naar waarde te schatten.
- Het is mede dankzij de gezamenlijke inzet van de directeur en de leerkrachten dat in deze school een collegiale sfeer heerst die samenwerking en overleg mogelijk maken. Alle leerkrachten getuigen over de prima sfeer die in deze school aanwezig is en geven aan dat ze hier erg graag komen werken. Ze zijn bereid om hun klaspraktijk verder te optimaliseren en voelen zich betrokken bij de verdere uitbouw van de school.
- Visieontwikkeling** Op basis van het pedagogisch project en de zorgvisie profileert de school zich als een warme leer- en leefgemeenschap met oog voor het welbevinden en de betrokkenheid van de leerlingen, de ouders en het schoolteam.
- Besluitvorming** De directeur zet in op een participatief leiderschap en creëert voldoende kansen voor inspraak en overleg. Zij investeert sterk in communicatie en staat open voor constructieve voorstellen van zowel leerkrachten, ouders, leerlingen als ondersteunend personeel.
- De directeur staat erop dat alle beslissingen zoveel mogelijk in consensus worden genomen en een groot draagvlak kennen.
- Kwaliteitszorg** In het kader van interne kwaliteitszorg ontwikkelde de school een systematiek om tegenvallende resultaten diepgaand te analyseren en te laten resulteren in passende bijstellingen op leerkracht- of schoolniveau.
- Het schoolteam mist soms kansen om vernieuwingen, initiatieven, projecten ... uit te tekenen volgens de principes van kwaliteitsmanagement. Hierdoor gaan kansen verloren om geregeld doelgericht te evalueren, problemen in kaart te brengen en bij te sturen.
- De school neemt met de leerlingen van het zesde leerjaar al enkele jaren deel aan een externe eindtoets van de eigen koepel. De resultaten van de leerlingen die tijdens deze toets gebruik mogen maken van een ondersteunende maatregel worden niet meegeteld waardoor de behaalde eindscores geen correcte weergave zijn van het bereikte niveau.
- Talenbeleid** In het kader van het voeren van een talenbeleid ontwikkelt de school al een aantal waardevolle acties op het vlak van het ondersteunen van taalzwakke kinderen en in het kader van talensensibilisering.

GOK- en zorgbeleid Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van leerlingen(groepen) in kaart brengt.

De school heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet acties op om de doorstroom te bevorderen.

Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties echter niet altijd vanuit operationele doelen waardoor het de acties niet gericht kan evalueren en bijsturen.

De school besteedt ook enige aandacht aan kleuterparticipatie en stemt de eigen acties af op het beleid van de scholengemeenschap.

Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van de meeste teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de kleuterafdeling zorgt de thematische werking voor horizontale samenhang en voor een gevarieerd onderwijsaanbod.
- De kleuteronderwijzers organiseren dagelijks gevarieerde muzische activiteiten en laten de kleuters kennismaken met alle domeinen van het leergebied.
- De kleuteronderwijzers bevorderen de zelfwerkzaamheid en de zelfsturing van de kleuters.
- In de lagere afdeling leveren de onderwijzers inspanningen om tijdens de lessen wiskunde actieve en gedifferentieerde werkvormen toe te passen.
- De onderwijzers van de derde graad werken de reguliere lessen Frans meer en meer uit volgens de visie en de didactische richtlijnen van het leerplan.
- De leermeesters lichamelijke opvoeding tonen met hun planningsdocumenten en hun concrete lesrealisaties aan over ruime vakbekwaamheid te beschikken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De directie zet voldoende in op de verdere professionalisering van alle leerkrachten.
- De teamleden zorgen voor een veilig en positief klas- en schoolklimaat en hebben oog voor een hartelijke en zorgzame omgang met elkaar, met de leerlingen en de ouders.
- Het schoolteam levert inspanningen om leerlingen met leer- of ontwikkelingsproblemen op te vangen, te ondersteunen en te remediëren.

Wat betreft het algemeen beleid

- De directeur heeft een duidelijk positieve impact op de collegiale sfeer die in deze school aanwezig is.
- De directeur zorgt voor een participatieve besluitvorming.
- Het schoolteam grijpt de analyse van de leerlingresultaten aan voor de interne kwaliteitsverbetering.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers kunnen de plannings-, observatie- en bewakingsinstrumenten optimaliseren met het oog op meer doelgericht plannen, observeren, evalueren en remediëren.
- De kleuteronderwijzers kunnen intentioneel meer aanzetten geven om de kleuters vertrouwd te maken met wiskundige begrippen en vaardigheden.
- De onderwijzers kunnen tijdens de Franse lessen meer aandacht besteden aan het aanbrengen en inoefenen van communicatieve structuren.

Wat betreft het algemeen beleid

- De schoolleiding kan vernieuwingen op schoolniveau uittekenen en opvolgen volgens de principes van kwaliteitsmanagement.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De instelling moet maatregelen nemen om de organisatie van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving te verbeteren.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **27-10-2019** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Eddy LAMBERTS de inspecteur-verslaggever	Carine VAN EYKEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	